

# Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ  
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset“ Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
**BUDAPEST,**  
VII. ker., Kertész-utca 35. szám.  
Ide intézendők az előfizetések, legzészerűbben posta-  
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:  
**FARAGÓ SIMON.**

**Előfizetési árak**  
a regénymelléklettel együtt:  
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.  
Negyedévre 1 frt 50 kr.

ELBESZÉLÉS.  
(1. folytatás és vége.)

## ENGESZTELHETLEN GYŰLŐLET.

Irtta: VÁRI-OLVASZTHÓ FERENCZ.

**M**A délután is itt volt Laczi. Künt a virágos kertben ültünk a vadgesztenyefa alatt a padon. Ő égre-földre megfogadta, hogy soha el nem hagy s ha végez, nőül fog venni s kívánta, hogy én is örök hűséget fogadjak. Laczi azt mondta, hogy ezt meg kell pecsételni. Hát tehetek én róla, hogy ő mindig ilyeneket kíván? Bementünk (lassan, hogy a mama észre ne vegye), a kis szobámba. Laczi átölelt, én a mellére hajtottam fejem; olyan jó volt így. Laczi csókolgatta a hajam, arcóm, nyakam, a mama meg hirtelen ránk nyitott, én felugrottam s zavaromban azt kérdeztem Laczitól: „be van-e mutatva a mamának“. A mama olyan komolyan nézett rám, mintha valami bünt követtem volna el. De vigyázatlan is ez a mama!”

\* \* \*

„Laczi ma egy ujságot hozott nekem, egy vers volt benne, a mit ő irt „Lenkéhez“ (hozzám); soha nem olvastam ilyen szép verset, meg is tanultam könyv nélkül. Laczi nagyon komoly, álmodozó volt

ma, sokat beszélt a jövőről; mondta, hogy nem sokáig fog itt lenni e kis faluban, csak mig levizgázik a gimnázium VIII-ik osztályáról, nem neki-való a falusi hivatal; érzi, hogy tágabb körre van szüksége, hol tehetségének méltó tere nyílik. Meg fogja mutatni, hogy az igazi tehetség a legsötétebb éjszaka utvesztő homályából (nagyon furesán mondta, tán nem is így) is előtör, mint a fáklya világító fénye. Azt ugyan nem mondta, hogy ő az az „igazi tehetség“, de hát ki volna más?“

Három-négy levelet fordított a fiatal asszony s úgy olvasott tovább:

„Laczi letette a jogi vizsgákat két év alatt, mindenki bámulja, fényes jövőt jósolnak neki; már a harmadik könyve jelent meg; az ujságokban az van, hogy a kritika ezt is osztatlan elismeréssel fogadta s a szegény falusi poéta, mint hazánk egyik fényes csillaga hinti szét lelke kineseit. Már nem is merem azt kérdezni tőle, hogy szeret-e? Olyan híres ember, ki-nek nevét az egész országban ismerik, kinek arczképét árulják s a



SZÉLL KÁLMÁN.

szépirodalmi lapok hozzák, hogy szerethetne egy egyszerű falusi leányt. Oly szomorú vagyok mindig,

a mama mindig kérdezi: miért sirtam, mintha ő is nem tudná. Laczi, mióta B...ben van, ritkán látogat meg. Azt írják a megyei lapok, hogy most őt fogják megyei főjegyzőnek választani.

\* \* \*

„Ma van a megyei tisztujítás. Már hetek óta folyik a korteskedés; Laczit csakugyan felléptették, de nem hiszem, hogy megválasszák, mert ellenzéki. Az ellenfele gróf Péczelly Tibor, a főispán — úgy hallom — ezt akarja megválasztatni, s erősen dolgoznak érdekében. Laczi mellett, — azt mondják, — csak a dzsentrik, papok, kereskedők, egyszóval az „alsó parlament“ vannak, ezek közül is csak az ellenzékiek...

Megjött a sürgöny! Laczit megválasztották, még a jegyzők is mind rá szavaztak, mert hisz kartársuk volt, okleveles jegyző. Holnapután nálunk lesz.“

\* \* \*

„Oly boldog vagyok. Laczi megkérte a kezemet. Három hét múlva lesz az esküvőnk; nem tudok irni a nagy boldogságtól, egyre csak rá gondolok: Laczi... édes Laczim.“

\* \* \*

„Három hete mult el esküvőnk óta. Laczi nagyon szeret, de igen sok dolga van; ugyszólván csak ebéd idején találkozunk, meg késő este; de kellemetlen dolog is, „szereplő“ embernek lenni...“

\* \* \*

Ismét több levelet fordított Lenke.

„Laczit felléptették országgyűlési képviselőjelöltnek, persze ellenzéki! A főispán maga volt itt, hogy lebeszélje, de Laczi hajthatatlan maradt, a főispán haragosan távozott s most már mindent elkövetnek Laczi ellen, folyik a korteskedés, ki sem merek menni az utcára; mindenfelé Lacziról dalolnak gunyos nótákat; én istenem, hogy gyalázza szegényt az az ostoba csőceselék. Nem is tudom, miért nem lép vissza.“

\* \* \*

„Én istenem, ki hitte volna ezt; Laczit megválasztották; itt volt több képviselő a támogatására. Most már megyünk Budapestre. Olyan elfogult, siró kedvemben vagyok, itt kell hagyni a régi emlékek, ifju álmok szinterét. El kell menni idegen emberek közé, hol nincs rokon, hol nincs ismerős. Hol szegény Laczimát napról-napra kissebbíteni fogja az ellenpárt; gunyképeket közölnek róla (hisz a többivel is úgy tesznek). Mennyivel jobb volna most ott a csendes, zajtalan kis faluban, egymásért, egymásnak élni.“

\* \* \*

„A fiatal asszony letette a kis könyvet s álmodozva tekintett ki a szembe levő ablakon a kopár, szomoru kertre, majd ismét sóhajtva vette fel a naplót s végigpergetve leveleit, finom ujjain az utolsó lapokat kezdte olvasni.“

\* \* \*

„Két éve ma, hogy menyegzőnk volt, mégis csak „ketten“ vagyunk. Ez fáj Laczinak, már többször vettem észre. Nem is jó haza sokszor egész nap, csak éjjel után, akkor is szó nélkül saját szobájába vonul. Olyan hideg hozzám egy idő óta, talán már nem is szeret...“

\* \* \*

„Laczi nem is titkolja, hogy mennyire elhidegült irántam, alig gondol rám néha. Komoly, szórakozott hangon beszél velem, már többször látszottak rajtam a sirás nyomai s meg sem kérdezte, miért sirtam, de többet nem teszem, hideg, érzéketlen leszek én is, hadd lássa, hogy én sem törődöm vele; pedig ha rá gondolok az édes multra, majd megreped a szívem.“

\* \* \*

„Megyünk Cserhátra nyaralni; olyan kedves kis kastélyunk van ott, tavaly oly boldog voltam benne és most...“

\* \* \*

„Fájó szívvel járom be a szép kertet nap-nap után (Laczi meg héjjákra vadászik); oly szép viruló minden, csak én vagyok szomoru, borus hangulatban; nem vidit fel a szép, kék égboltozat, a madarak dala, a vigan csapongó lepke, ezer nyiló virág, egyre bánatos, szomoru vagyok. Laczival alig találkozom, akkor is oly hideg, szóttalan. Ki hitte volna ezt két év előtt?“

\* \* \*

„Hullanak lassan a falevelek; lassanként ritkulnak a lombok. Laczi vadászni jár s — észrevettem, — a válópereket kíséri figyelemmel.“

\* \* \*

„Laczi ma hosszú ideig beszélt velem, hiu ábrándokat, szétfoszlott álmokat emlegetett; magam sem tudom hogyan, oly hideg, közönyös arezczal hallgattam, éreztem, hogy a válást akarja felhozni, de nem tudja, hogy kezdje el. Én hideg, fásult arezczal hallgattam s végre azt mondtam neki:

— A régi forró szerelem kihült, álmaink szétfoszlottak, kiábrándultunk mindaketten, legjobb lesz, ha elválunk!

Ő komor arcczal nézett pár percig maga elé s aztán tompa hangon szólt:

— Még ma irok az ügyvédnek.“

\* \* \*

A szép asszony fölvette a tollat s írni kezdett:

„Ma megjő az ügyvéd levele s pár hónap múlva árván, egyedül fogunk állani e nagy részvétlen világban — ketten. László folytatja tovább fényes álmai megvalósulását, babért babérra fűz homlokára s csakhamar el is feled tudom. Én pedig és ez, kinek lételet még csak én tudom, érzem, ki talán tűnő szerelmünk utolsó csókjából nyerte életét, ez a korán árvává lett picziny lény, ki leszünk dobva a kegyetlen világ kacajának; hogy fognak majd a kis árva születéséről regélni az emberek és azt nekem mind hallgatni, türni kell s miért?

Magam sem tudom: hogy hidegültünk el? Én nem is ugyan! Most is úgy szeretem, mint midőn először borultam önfeledten karjai közé, de éreztem, hogy ő már nem szeret s lassanként eltűnt szerelmem szívem egyik rejtekébe, mint a forró nyár utolsó rózsája eltűnik a közelgő ősz még csak sejtett hidegétől. De azért szeretem most is titokban, némán türöm lelkem kinjait, mig le nem roskadok alatta.

És most válunk, kimondjuk azt a borzasztó szót, hogy gyűlöljük egymást s egymás mellett nem élhetünk. Pedig ez nem így van. Én szeretem s ő sem gyűlöl s ha tudná azt, a mit én érzek: tudom, érzem, újra visszatérnének a régi szép napok; újra szeretne a régi forró szerelemmel. De én nem mondhatom meg neki, tiltja büszkeségem... utaink elváltak...“

Halk sikolylyal ejtette ki kezéből a tollat, egy erős izmos kar kulesolódott dereka köré s forró csók zárta le ajkait.

— Hát miért nem mondtad te rossz, — szólt Beregi, ki már rég, egyre jobban eilágyulva nézte a gyorsan egymás mellé rakott áruló betüket.

— Szégyeltem édes, — susogá Lenke s piruló arcját elrejtette férje széles mellén.

A nyugvó nap keresztül küldte sugarát a borus tájon a kopár kert felett be a kastály ablakán s a játszi napsugár ott rezgett, imbolygott a kis könyv áruló sorain s azok mintha mind tánczra keltek volna a rezgő napsugárral, mintha még az odadobott levél hideg, komor betüi is megelevenedtek volna, játszi rezgéssel tudára adva a most már boldog párnak, hogy az „engesztelhetlen gyűlölet“ nem képez válási okot.



### Nem tudom...

*Nem tudom, hogy álom-e, avagy tán  
A való üz játékot velem?  
Mintha újra lánggra fölhevítné  
Szívemet a titkos szerelem.*

*Hát való, hogy én szeretni tudnék?  
És való, hogy volna oly leány,  
Ki a szenvedés után új élet  
Hajnalát derítené reám?*

*Kezd a hajnal, kezd reám derengni,  
A sötétség oszlik szertesztét,  
S a szerelem fül' miléje zengi,  
Zengi újra bájos énekét.*

*Nekem úgyis oly régóta szólt az  
Ének, — alig emlékszem reá, —  
Csak a fájdalom sírálya volt, mely  
Hangját folyton, folyton hallatá.*

*Most, ha zeng felém a csábos ének,  
Nem csoda, ha hinni sem merem,  
Fül' miléd hogy énnekem dalolgat,  
Boldogító, édes szerelem.*

Tarnay József.

### Kovács Ilonka férjhezmegy.

Irta: Vécseiné Jankovich Lujza.

(Vége.)

**N**ancsó ránézett. Hogy nem fiatal? Oh, én édes Istenem, hogy nem fiatal? Nem tudott mit mondani. Elhallgatott tehát és némán, lehorasztott fővel ballagott a leány mellett.

Egyszerre csak megállt.

— Emlékszik-e még reám, Mariska kisasszony?

— Hogy emlékszem-e? Nagyon jól emlékszem.

Hisz egyidőben járt is hozzánk, aztán egyszerre csak kimaradt...

— Kimaradtam, természetesen, hogy kimaradtam. A szívem, Mariska kisasszony, az vonzott volna továbbra is, de hát az eszemre is hallgatnom kellett. Hogy is gondolhattam, hogy jó szívvvel lánसानak egy olyan háznál, a hol az egyik leányt nagyságos ur röpitette el? Elmaradtam hát, és megházasodtam. Az ilyen mesteremberfélének lehetetlen élni asszony nélkül. Elvettem, a ki közelemben volt, és a kiről mondták, hogy szívesen jó hozzám.

Szegény, megboldogult feleségem! Jó, szelid, dolgos, engedelmes asszony volt, az Isten nyugtassa, de én nem tudtam szeretni. Nem czivódtunk soha, csendesesen, békével éltünk, de Isten boesássa meg vétkeket, a szívem, mintha egy malomkőtől szabadult volna meg, mikor kivittük. Pedig sajnáltam, és a gyermekekért, a kiket itthagytott árván, keservesen megsirattam, és mégis fellélegzettem, mint mikor a rabról leveszik a lánczot. Szabad voltam újra!... Azóta megint nem bírok ezzel a bolondos szívemmel. Napközben még csak eltelik valahogy az idő, de estenden, mikor úgy egyedül kiülök az ajtóm elé és gondolkozom, gondolkozom... Néha messziről látom kegyedet, néha szemben találkozunk és én mindannyiszor szeretnék nagyot kiáltani örö-

mömben, hogy egyedül, mindig csak egyedül látom. Ilyenkor alig türtőztethetem magam, idebenn olyan kegyetlenül zakatol valami, hogy majd szétrepeszti a mellemet. Mariska kisasszony, ha Istent ismer, mondja meg nekem, nincs senkije, a kit szeressen, nem vár senkire?... Mert látja, velem azt hitték el, és én is azt gondoltam, hogy ilyen mesteremberre rá sem nézne, kinevetné, és azért maradt mostanig pártában, azért várt...

— Nincs senkim, Jancsó ur, nem várok senkire. Rosszul mondták, rosszul gondolta.

Mariska arca beszédközben lassankint ki-gyuladt és csodálatos láng lobbant fel szemeiben. Szelid, csendes hangon folytatta:

— Nem szeretek senkit. Azért nem mentem férjhez eddig. Mert látja, én csak a szeretetre fogok tekinteni. Legyen akár-milyen egyszerű, sze-gény ember, ha szeretni fogom, hozzámegyek, megbecsülöm, hűséges, jó felesége leszek, és egy pillanatig sem fogom irigyelni a testvéremet, a ki uri sorsba jutott...

Nem folytathatta tovább. Az a nagy, erős ember ott az oldalán hirtelen megragadta a kezét és ziháló melléhez szorította. Oly erősen szorította, hogy a leány-nak meg kellett állnia, egy tapodtat sem mehe-tett tovább. És nem is akart. Ugy állt ott enge-delmesen, szelid meg-adással, mint egy kis gyermek, és okos sze-meivel felnézett a férfi izgatottságtól sápadt ar-czába.

Jancsó valami bá-toritót olvashatott ki e szemekből, mert miután eleresztette a kis barna kezét, hogy megtörölje verejtékes homlokát, elkezdett beszélni csen-des, bűgő hangon, szinte magamagának, mint es-ténként, mikor képzelet-ben beszélt vele a szí-véről, szerelméről.

— Mariska!... Oh, Istenem, ha csak szólni mernék, ha nem félnék még most is, hogy kinevet, aztán itthagya az utcza közepén, szégyenemmel, fájdalammal. Nagy sor az, olyan embernek, mint én vagyok, leányt kérni, a kinek öt árvája van. Aztán meg hosszú-hosszu idő után most beszélünk először egymással. Nagyon is hamar van ilyesmiről beszélni, tudom én azt jól, de ha a szívembe látna, ha látná, mi lakozik ottan, nem vetne meg.

— Megvetni, én Istenem, hogyan is beszélhet ilyeneket? Nagyon is tisztelen és becsülöm és...

— És?

— És... és szeretni is tudnám, úgy érzem...

A többi már nem mondhatta el. Jancsó Gábor nem teketóriázott sokat. Ujjongó, diadalmas örömeiben nem tekintette, hogy utcán vannak, hanem erős karjaival magához szorította rég sóvárgott, drága

kincsét olyan erővel, hogy a leány szinte felszisszent. Aztán kéz a kézben, a boldog, mámoros emberek hanyag, tétova lépteivel haladtak egymás mellett, a kárpitos háza felé. Teljesen besötétedett már és a nagyszobában, a hol a gyermekek voltak, meg volt gyújtva a lámpa. Mariska a meghatottság könyein át, kedves, zavart mosolylyal tekintett az ablakon keresztül a szobába. A négy nagyobb gyermek ott ült a kerekasztal körül és babot szemelgetett. A tarka és fehér babszemeket válogatták külön. A legnagyobb fiu gyűjtötte rakásra a szép fekete és kék szemeket. Az mind az övé, ő válogatta, a többi fehér, az a másik háromé. Nem volt igazságos az osztzkodás, az elnyomott, leigázott kis hadsereg pártot ütött, iszonyuan elkezdtek dulakodni. Bizony, ide elkelt volna egy szelid, jóságos, igazságosító

kéz... A legkisebbet, az ölbevalót, egy piszkos oláh fáta hurezolta le és fel, meg-megríkatva az ordító gyermeket és akkorákat lóditott rajta, hogy a jó Isten őrzötte, hogy ki nem pottyant a kezei közül. Szegény, szegény kis árva gyermekek...

Mariska pillanatnyi sugallatnak engedve, hirtelen a kapu felé indult. Ott megállt egy percze. Istenem, vajjon nem tesz-e rosszat?

Rosszat?

Mint szent Erzsébet tett, mikor a palástját ráborította a didergő gyermekekre.

Ott benn egy varázs-ütésre csend lett, mikor az ajtót nyilni hallották. Aztán rázendítette mind:

— Apám, Gabi mindig csal... Édesapa, Linka megverte a Sanyit... Apuska, Erzsike elégette a száját, mert melegen adták neki a tejet...

Egyszerre csak nagyot bámult mindenik. De hiszen ez nem is apuska! Minek panaszkodtak ők most?

Mariska, a rámeredő kíváncsi gyermekszemek hatása alatt lassan, tétovázva közeledett az asztalhoz.

Gabi, a legnagyobb, odasomfordált az apjához, a ki sugárzó arcczal nézte Mariskát.

— Apám, ki ez a szép néni?

— Ez... ez... fiaeskám...

— A ti mamátok, — mondta Mariska egyszerűen, mintha a legtermészetesebb dolgot nyilatkoztatta volna ki...



☞ Levél az apáskának. ☜



## A SZÓDAVIZ.

Irta: Dr. Miskolci Z. Dániel.

A szódaviz tavasszal s még inkább nyáron az italok sorában valóságos vezérszerepet játszik.

Legalább ezt bizonyítja az, hogy a hol szódavizet gyártanak, ott nyáron ebből tömérdek fogy el; másfelől pedig népszerűsége mellett szól az is, hogy ez a szódaviz-gyárral bíró városok közelében a falvakban is rendes forgalmu ezikk, sőt elvétve még az utszéli csárdákban is feltalálható.

A szódavizet nem tartjuk épen ásványviznek. S ebben annyi helyeselni való van is, hogy a szódaviz nem különbözik annyira a közönséges ivóviztől, mint az ásványviz. A leggyengébb ásványviz is jóval több sót tartalmaz, mint a jó ivóviz. Míg a szódaviz egy cseppel se többet — néha a gyártás előtti szűrés, tisztítás miatt talán még kevesebbet, mint az a közönséges víz, melyből csinálják.

Legérdekesebb a dologban az, hogy a szódaviz szódát épen nem rejt magában.

Itt tehát az elnevezés és a valóság közt eltérés van, melynek alapja egy kis felületesség, mit a gyakorlati élet szakösmeretet kívánó dolgokban mindenlépten-nyomon megszokott magának engedni.

Azon kezdjük a dolog tisztázását, hogy az elméleti tudomány kipattantotta, miszerint a kellemes italok egy osztályának, nevezetesen a jó ivóviznek és ásványviznek üdítő hatása a szénsavtól ered.

Azt is kipattantotta az a tudomány, hogy úgy az ivóvizben, mint az ásványvizben csak az a szénsav képes üdítő, frissítő hatást kifejteni, mely abban a vízben a maga légnemű állapotában, tehát megköttelenül szabadon van s így minden perczen elillanásra készen áll.

Ha azután a szénsav csakugyan elillan: oda a víz élénkítő hatása, az ivóviz állott, az ásványviz petyhüdt lesz, az ember nem tudja se az egyiket, se a másikat jóízűen meginni.

Nincs abban semmi rendkívüli dolog, hogy az üde víz és a szénsav közötti tudományos viszony híre a mindennapi élet vásárterére kiszivárgott.

Hiszen az ösmeretek legnagyobb része a példabeszédbeli vékán kívül szorul s a vállalkozó embereknek szabad rendelkezésére áll.

Csak egy kérdést kellett a heverő pénz tulajdonosának a szegény tudóshoz intézni, hogy miből lehetne szabad szénsavat nyerni s abban a perczen megvolt rá az önzetlen felelet, hogy valami erősebb sav segélyével szódából s egyuttal el volt annak a koczkája is vetve, hogy e szerint a szabad szénsavval tultömendő víz neve szódaviz lesz.

Mikor valaki pezsgőport akar inni, helyesebben mikor valaki italát pezsgőpor segélyével a szokottnál sokkal kellemesebbé akarja tenni: összeönti a kristályos borkősav, mint erős sav vizoldatát a szóda, mint kötött szénsavban gazdag só vizoldatával s a két oldat vegytani átváltozása heves pezsgés jelei közt megy végbe, mialatt a borkősav a kötött szénsavat vegyületéből kiüzi, annak a helyét maga foglalja el, a szénsav pedig előbbi szoros összeköttetéséből kiválasztva mehet, a merre neki tetszik.

Ha már most az ily módon kikergetett szénsavat nem engedjük elillanni, hanem zárt csövön keresztül ivóvizhez vezetjük:

azt tapasztaljuk, hogy a víz a légnemű szénsavat magán keresztül nem könnyen bocsátja, hanem magában visszatartja, a tudósok nyelvén szólva elnyeli. Különösen bőven nyeli el, ha a víz nem áll, hanem kavarással minden cseppjében mozog és ha az edénynek zárt volta mellett a szénsav összenyomott állapotban érintkezik a vízzel.

Ekként nagy tömeg ivóviz is átalakul szénsavas vízzé vagy ösmerősebb néven szódavízzé.

Igy készül, éppen a megnevezett anyagok segítségével, a két gömbös házi gépek szódavize.

De a borkősav és tiszta szóda (szóda bikarbonika) arra a célra, hogy p. egy város közönségének szükséges szódavizet gyári uton előállithassuk, nagyon drága szer.

Más olcsó, erős savra s másik olcsóbb szénsavtartalmu sóra van a gyárosnak szüksége, hogy szódavize áránál fogva is elég kelendő legyen, s hogy gyártási és szokásos elárúsítási kiadásait is folyton visszakapja.

Erős s olcsóbb sav a kénsav, melyet közönségesen vitriolnak, vagy vitriololajnak is hívnak s szénsavban gazdag sónak kínálkozik a kréta, mely nem egyéb, mint szénsavas mész.

De a kereskedésbeli kréta is felette drága volna a gyártáshoz. Ennélfogva e célra, tudósok utmutatása nyomán, a dolomit nevű kőseget használják, mely csupa szénsavas magnesia és szénsavas mész.

Minden szódavizgyárban megeljük azt a gömbölyű fémedényt, melyben a finom lisztte tört dolomit vízzel vegyítve egy a víz tömegében szélmalomvitorla módjára forgó lapátos kerék által folytonos kavarással van.

A kavargó tömegbe kormányozható sebességgel vagy lassúsággal vitriol cseppek hullanak: miáltal erős pezsgés támad.

A kifejlődő szénsav kétszeri megmosásban részesül, a menyiben két vízzel telt edényen kell egymásután áthaladnia.

E két vízfürdőben a szénsavgáz által magával ragadott végtelen kicsi vitriol részecskék mind ott maradnak, mert a kénsav a víz iránt határtalan chemiai rokonsággal viseltetik.

A megmosott szénsav gáztartóba gyűl, mely hasonlít a gázgyárak ösmeretes gáztartóihoz. (Gazometer.)

Ebből a gáztartóból a szénsavgáz csövön a jó s tiszta ivóvizhez vezetve azzal folytonos kavarással és erős összenyomás által oly nagy mennyiségben egyesül, hogy a szódavizes üvegek falára többszörös légköri nyomás erejével hat.

A kész szódavizet, tartójából, esapon bocsátják a szódavizes üvegekbe, melyeket sipkájok szokásos megszorítása által nyitva s töltögetéskor aljával felfelé kell tartani.

Erősen zugó gép kavarja a dolomites fémedény belsejét, valamint a készülendő szódaviz nagy tömegét is s a töltögetésnek is, noha emberi kéz által megy végbe, gépies gyorsasággal kell megtörténni, mert a szódaviz feszítő ereje minden perczen nő s lassu kibocsátás, töltögetés mellett annyira nőne, hogy a szódavizes üvegek legtöbbjét szétrepesztene.

A szódaviz-gyárakban hajtóerőül a gőzt, vagy a hol gázgyár van, a világítógázt használják.

A gyárban készült szódaviz egészségi tulajdonságai felől a közönség nincs kellőképen tájékoztatva.

Azt mondják, hogy a házi készületű szódaviz erősebb, mint a gyári. Azután meg, hogy a házi készületű egészségesebb.



FAURE FÉLIX †.

Majd meg azt állítják, hogy a gyári szódavíz veszedelmes „mert vitriollal készül.“ Egy fokkal feljebb szólva pedig „vitriol van benne.“

Végül pedig sottogják azt is, hogy a szódavíz — nem tekintve a rettenetes vitriolt — az emberre kártékonyan hat.

E közt a sokféle beszéd közt nem nehéz eligazodni. Mindnyája olyanforma, mint a kisvárosi szóbeszéd: tájékoztat-lanság s itt-ott egy kis rosszakarat az alapja.

Mert ugyan hogy lehetne a két gömbös házigépben készült szódavíz erősebb, mint a gyári, mikor a gyárban erős gépek nyomása alatt a víz tömegének minden cseppje annyi szénsavat kénytelen fölvenni, a mennyit a gyáros parancsol.

Azután meg, miért lenne a házi készületű szódavíz egészségesebb, mint a gyári, mikor egyik épen úgy szénsavas víz, mint a másik?... Erről a pontról még csak beszélni se lehet többet.

Inkább foglalkozunk azzal a kérdéssel, hogy vajjon ártalmas-e a gyári szódavíz azért, mert vitriollal készül?

Azok szerint, miket előbb a gyártásról elmondottunk, világos ugyan, hogy a gyári szódavíz vitriol segítségével készül: de az is világos, hogy azért a kész szódavízben nincs egy párnyi vitriol sem, mert annak nyomát is visszatartja a mosó-víz. Így tehát az a vitrioltól ártalmassá nem válhatik.

Milyen furcsa volna ehez a beszédhez hasonlóan azt mondani, hogy a Francia- és Olaszországot összekötő alagut veszélyes, mert... dinamittal készült!

A mi pedig azt az állítást illeti, hogy a szódavíz az emberi szervezetre kártékony volna, ezzel szemben ki kell mondani, hogy a tapasztalás tanubizonysága ennek a hitnek, vagy föltevésnek ellentmond.

Általánosságban a szódavíz sem az idegrendszerre, sem a vérkeringésre, sem a gyomor működésére károsan nem hat.

Vannak ugyan egyesek, a kik nem türik jól a szódavíz s kénytelenek is annak használatától tartzkodni, mert vagy fejfájást, vagy gyomorfájást kapnak tőle, vagy pedig a bélműködésben beállani szokott egyik vagy másik zavarról panaszkodnak, de ezek az esetek kivételek.

(Vége következik.)

## EVEZŐS LÁNYOK.

— REGÉNY. —

Irta: Rudnyánszky Gyula.

(9. fejelet.)

### VI.

**A**z a leány ir neki ilyen levelet, az a leány, a kit ő Isten mellé helyezett, imádata vak rajongásában. És kinek írja ezt a szemérmetlen levelet? Berencsy Jánosnak, a dúsgazdag Berencsy Aba egyetlen örökösének? Nem, hanem írja egy ismeretlennek, a ki lehet házassági szédelő, aljas iparlovag, vagy akár rablógyilkos. És aláírja teljes nevét, kipellengézi az édes apja nevét is. Aranyos-tordai Torday Gábor cs. és kir. kamarás, országgyűlési képviselő leánya.

Mi lakik ebben a leányban, ha nem az eleven pokolbeli sátán?

Ej, de hiszen ez örülség!

Ilyesmit nem cselekszik egy becsületes nő józan elmével. Az a leány beteg lehet, megzavarodott elméjü szerencsétlen. Mit csináljon most János? Kinek szóljon? Kivel tanácskozzék?

Ej, de hiszen mindennap látja azt a esáros tündért a Hattyu-házban. Ott evez, ott kaczag, ott mulat a többivel. Nincs annak semmi baja. Nem

beteg az, hanem bűnös. Gyönyörű érett gyümölcs. Ha pedig érett, le kell szakítani és bele kell harapni. Hahaha! Mivé lesznek az ábrándok az életben! Bolond, a ki a fellegek közt jár.

Ostoba, a ki eszményekért rajong.

Meg kell fogni a valóságot. Bele kell markolni az élet közepébe. Éva bűnre csábította Ádámot. Kain megölte Ábelt. Bűn és gyarlóság az ember levegője.

Majd elmegy ő az evezős lányok mulatságára, belenéz a szép Katicza szemébe és megtudja, mi lakik benne.

### VII.

A három evezős lány kárörvendő arccal leste Torday Katicza arcán az elküldött arczkép és levél következményének hatását.

Micsoda léhűtő jelentkezett a papánál?

Egy pillanatra sem jutott eszükbe, hogy a mit ők elkövettek, az nem boszuállás, hanem becsületesség.

Az arczkép még csak hagyján. Ha azt elküldik egy ismeretlennek, mi történhetik? Az ismeretlen kibuvik a homályból, találkoztat kér vagy látogatást tesz. A félreértés, a misztifikáció hamar kiderül, a kishirdető hosszú orral távozik.

De ők levelet is irtak Katicza nevében az arczkép mellé. És milyen levelet! Romlott lelkük egész feketeségét belelehelték abba a néhány szemérmetlen sorba. Nem gondolták meg, hogy ilyen levelet csak aljas nő írhat alá. Minden sora, minden betűje a nőiesség, a szeméremérzet arczulcsapása. És ők habozás nélkül odairták Torday Katicza ártatlan nevét annak a rut levélnek alája, mely az ő lelkük tükre volt.

Ők azt sem vették észre, hogy ebből a levélből az ő bűnös egyéniségük, az ő leányossága himporától megfosztott, üres lelkük vigyorog ki.

Ki figyelmeztette volna őket ilyesmire?

Belső ösztön sugallata nem szólalt meg a szívökben, mely tele volt hiu vágyak, olesó diadalok, bűnös gondolatok zajával.

Szirontay Klárának az anyja rosszabb volt a leányánál. Tőle hogyan tanulhatott volna Klára valami jót, nemeset, mikor a mama maga is a hiuság vásárán futkosott hervadt bájaival.

Csolnokyné minden szeretete és kötelességérzete kimerült abban a folytonos hajszában, hogy leányainak férjet fogjon. Az ő korlátolt elméje, félművelt lelke nem ismert más föladatot a férjvadászatnál. Három lányát mindig öltöztette, csinosította, mindenhová elvitte. Maga nélkülözött, nem czifrázkodott, bálokon türelmesen végig virrasztott, egy-egy farsangon képes volt magát egymásután ötvenhatvan éjszaka fölládozni, csak hogy a leányai mulassanak, hódítsanak.

Csolnoky Emmára nézve is csak a főköttő alá jutás volt az egyedüli életcél. Még regényt sem szeretett olyant olvasni, mely nem végződik házassággal. A főváros minden esküvőjén a Csolnoky-lányok testüleg meg szoktak jelenni. Fölállnak a padokra, képesek akár az oltárig is fölkapaszkodni, csak hogy a vőlegényt és a menyasszonyt tetőtől talpig végig vizsgálhassák. Nevetgélnek, sottognak, csipős megjegyzéseket tesznek, egy perczre sem jut eszükbe, hogy az Isten házában vannak, ők csak a házassági szertartás látványosságában gyönyörködnek, aztán ha a násznép kivonul, rohannak az utcára, tolongnak, taszigálózhatnak és vihognak.

Mit tudhatja Csolnoky Emma, hogy bűn-e egy tisztességes leány nevében olyan szemérmetlen levelet elküldeni?

No, és Bándy Márta!

Ez a kisasszony egy személyben tigris és kigyó.

Ugy csuszik, oly sima, mint a kigyó, épp úgy sziszeg is és fröcsesenti ki magából a halálos mérget. Ha pedig érdekeit félti, tigriskörmei vannak: harap és marcangol irgalmatlanul.

Bándy Márta sokkal romlottabb még az öcsésénél is. Mert Kamilló többet fecseg, inkább hallomásból, mint tapasztalatból adja elő kényes kalandjait, hátborzongató erkölcsi elveit. De Márta valószínűleg olyan vérbeli romlottsággal viselte az ártatlanság fegyverzetét, hogy szinte csodával volt határos. A leányok közt mindig esiklandós történeteket terjesztett, megjegyzései néha elpiritották volna még a petyhüdt rouét is, férfiak közt azonban úgy tudta játszani szerepét, a hogy a körülmények kívánták. Házasuló fiatal emberek előtt maga volt a megtestesült háziasság, szerénység és engedelmesség. Keveset beszélt; ha szólt, akkor is a kézimunkáját emlegette, meg a háztartás gondjait. Léha udvarlóival azonban úgy beszélgetett, olyan tréfákat engedett meg, mintha maga is nadrágban járna és reggelig együtt dorbézolna velük.

A három összeesküvő tehát nyugodt lélekkel, vidáman öltözködött az evezős kisasszonyok margitszigeti multságára. Rendezők voltak és tombolajegyeket árultak mind a hárman, korán megjelentek hát és ide-oda röpködtek a felső vendéglő terraszán.

A multságára igen nagy közönség gyűlt össze, az evezős társaság hölgyeinek összes ismerősei megjelentek, úgy, hogy a táncsteremben alig lehetett mozdulni.

A tombolajegyek rövid idő alatt az utolsó darabig elkelték és az evezős-sapkájukban bájosan sürgő-forgó rendező kisasszonyok hódító mosolyok kíséretében osztogatták ki a nyereményeket.

Berenesy János már jókor ott volt a terraszon.

A czimborák napok óta nem látták és most is kerülte őket. Sokáig egyedül ült egy asztalnál és ivott. Ha megszólította valamelyik pajtása, csak foghegyről felelt.

Az evezős lányok közt nagy mozgolódást keltett a híres házassuló megjelenése. A kik tombolajegyeket árultak, siettek fölhasználni az alkalmat, odamentek János asztalához és jegyeket kínáltak neki. János udvariasan megemelte a kalapját, kivett egy darab tombolajegyvet a csomóból és tíz forintot adott érte.

Minden leánytól vett egy jegyet és kivétel nélkül mindenkinek tíz forintot fizetett. De senkihez sem szólt, senkinek sem mutatta be magát. Udvariasan visszaült a helyére és tovább ivott.

A tömeg áramlata, mely az asztalok közt zsi-bongott, Torday Katiezát is János felé sodorta. Katieza hallotta már, hogy Berenesy minden jegyért tíz forintot ad és mivel a tombolajegyeket a szegény gyermekkert javára árulták, habozás nélkül odalépett ő is a magában iddogáló ur asztalához.

János ránézett a leányra némán, hosszan.

— Tessék! — mondta Katieza mosolyogva és odatartotta a tombolajegyét.

János nem állt föl, kalapot sem emelt, csak nézte Katiezát mohó, szilaj, tűzben forgó szemekkel.

Gyönyörű volt a leány, isteni szép. Csupa báj, csupa harmat. Maga a földre szállott szüziesség és vidámság.

Még egyszer megkínálta Berenest, mert zarba hozta János néma, kissé merész rábámulása és mozdulatlansága.

János csaknem az esztét vesztette ebben a pillanatban. Odajön hozzá ez a leány és ártatlan kép-

pel mosolyog rá, mintha nem ő írta volna azt a levelet! A levél és az arckép ott volt János szíve fölött. Egyszer oda nyult, olyan mozdulattal, mintha ki akarta volna venni, hogy Katieza lábaihoz dobja azt a szép arcképet és azt a rut levelet.

(Folytatása következik.)

### Téli élet.

*Hull a hónap ezüst-pelyhe,  
Hull a földre csendesen,  
Mint az égnek harmatkönnye  
Lágy, tavaszi reggelen.*

*Bús csend fekszik messze tájon;  
Semmi élet, semmi dal...  
Dalt a lélek hogy találjon,  
Hol az élet is kihal?!...*

Fejes Antal.

### GONDOLATOK.

Kettőt lehet szeretni, de szerelmes csak egybe lehet az ember igazán.

\*

A szeretet tavaszi napsugár, mely életet oszt — a szerelem nyári hőség — néha gyümölcsöt érlel, néha pusztulást hoz heve füre, fára, virágra, gyümölcsre.

\*

A nő könyje, mosolya, bűnre, erényre egyaránt készlet.

\*

Miért, hogy a nőt angyalnak tartjuk, s csalódást érzünk, ha embernek találjuk őt is!

\*

A bűnöket könnyebben megbocsátjuk, a nőknek, mint a hibákat.

\*

Miért oly kívánatos a bűn? — Mert asszony volt az első vétkező!

A.



### Emléksorok.

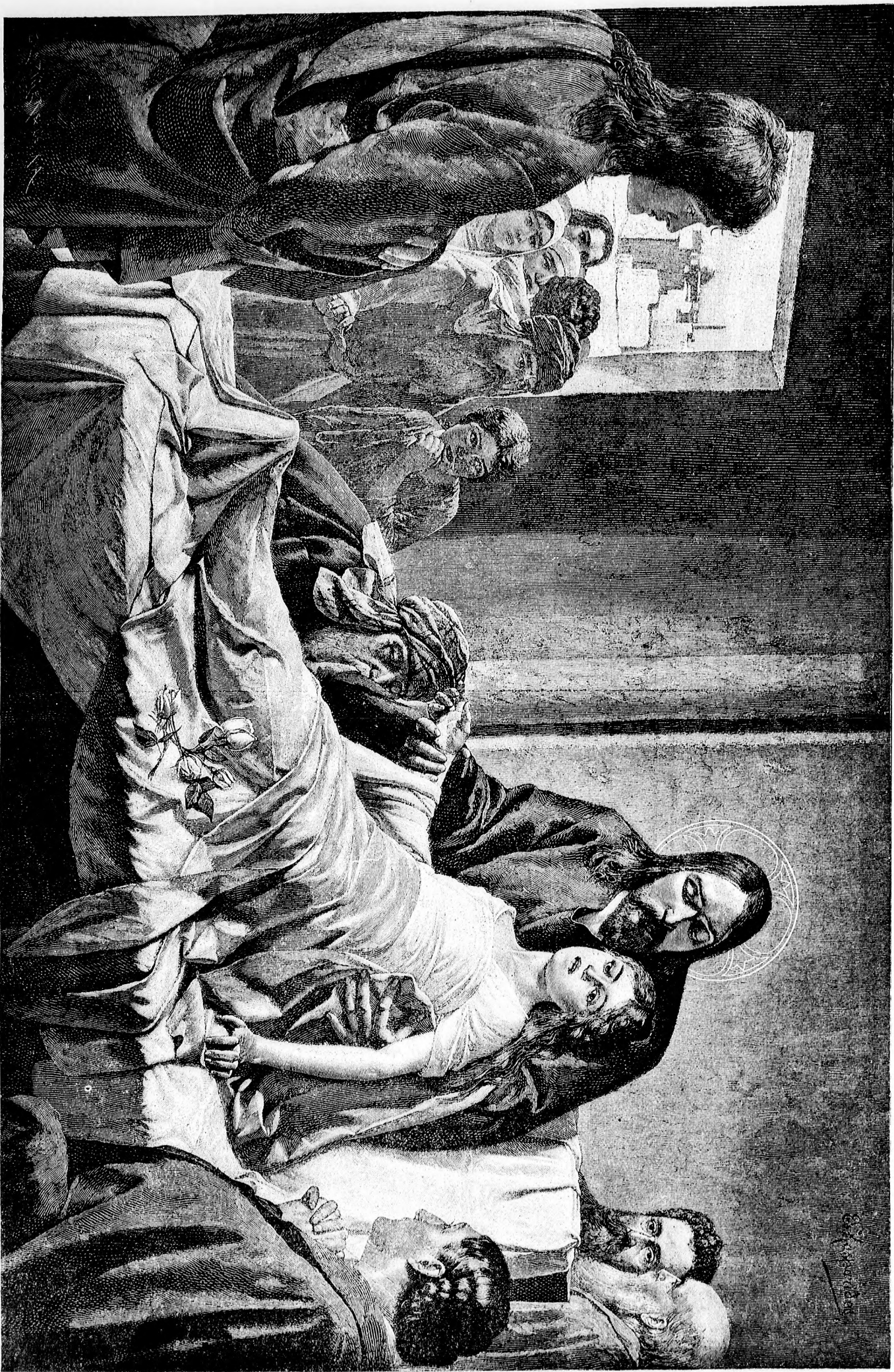
Margithoz.

*Megláttalak — és most szereltek...  
Szereltek szívből, igazán!  
Szelid képed folyton kíséretet  
Álmomban, s éber éjszakán.*

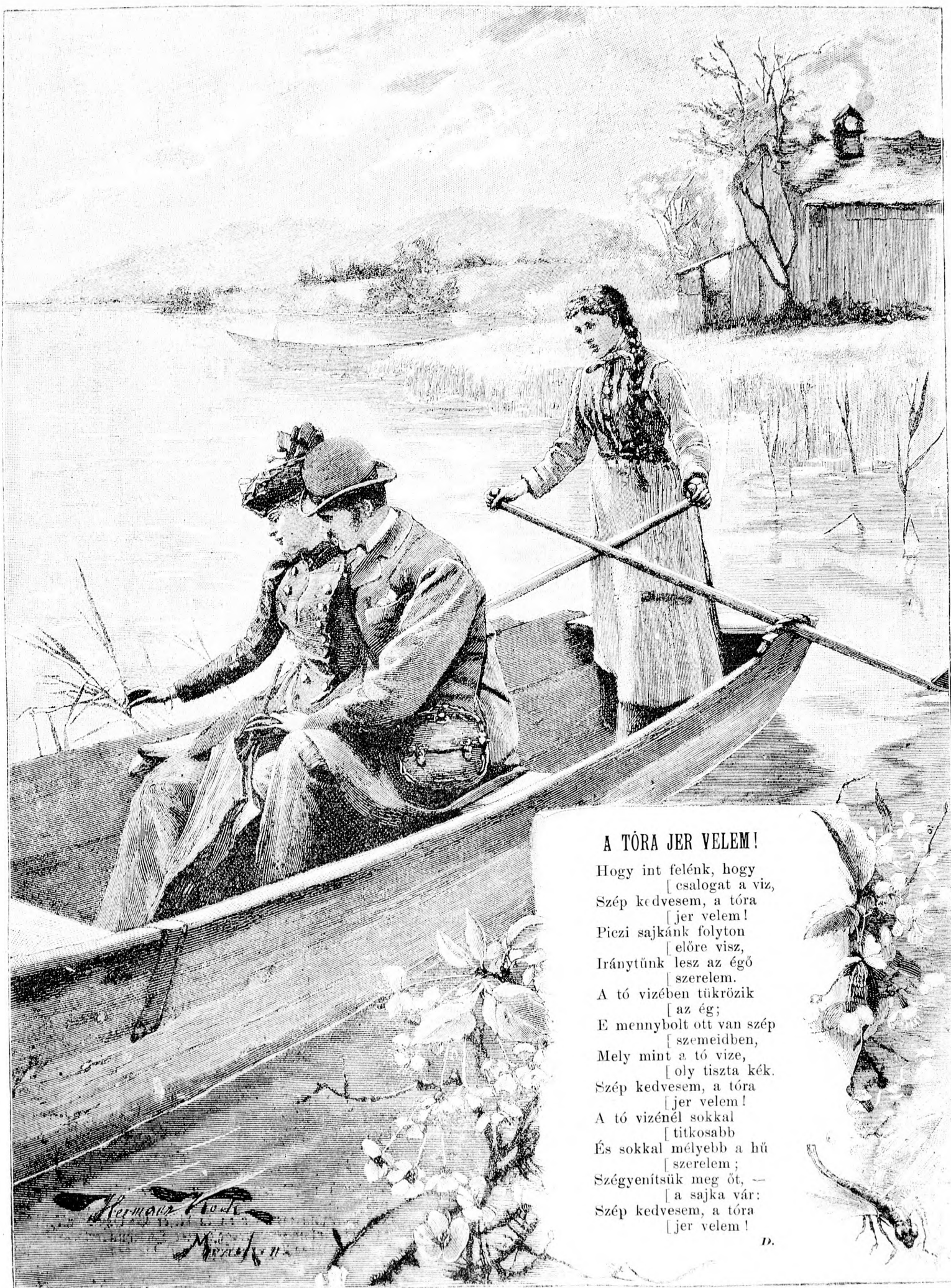
*Mint hajdan, pusztán bolygó népet,  
Tűzszlop vonz engem feléd:  
Égő szívem e lángoló tűz,  
Mely érteá lángol, érteá ég!*

Gáll E.





— ✦ — JÉZUS FELTÁMASZTJA JAIRUS LEÁNYÁT HALOTTAIBÓL. — ✦ —



### A TÓRA JER VELEM!

Hogy int felénk, hogy  
[csalogat a víz,  
Szép kedvesem, a tóra  
[jer velem!  
Piczi sajkánk folyton  
[előre visz,  
Íránytünk lesz az égő  
[szerelem.  
A tó vizében tükrözik  
[az ég;  
E mennybolt ott van szép  
[szemeidben,  
Mely mint a tó vize,  
[oly tiszta kék.  
Szép kedvesem, a tóra  
[jer velem!  
A tó vizénél sokkal  
[titkosabb  
És sokkal mélyebb a hű  
[szerelem;  
Szégyenítsük meg őt, —  
[a sajka vár:  
Szép kedvesem, a tóra  
[jer velem!

D.

— A TAVON. —

## Szép Rózsika.

### I.

Özvegyasszony kicsi háza  
Boldogság tanyája;  
Boldogsága szép virága:  
Viruló leánya.

Rózsabimbó a leánya...  
De tövis a lelke:  
Édesanyja nem is tudja,  
Mi lakozik benne...

Egyszer, amint a jó anya  
Elszenderül mélyen,  
Eltűnik a szép Rózsika  
Egy borongós éjen.

Keresgeti a jó anya,  
Fel is leli végre...  
S szegyenében el is mégyen  
Le a földbe — mélyre.

### II.

Nagy vendéglő fényes terme  
Szép ifjakkal leli s telve,  
Barna leány körbe-körbe  
Vidáman jár ölből-ölbe.

Csábító a piros ajka,  
Terem a csók egyre rajta;  
Ifjú sereg vágyva-égve  
Épekedik forrón érte.

El-eltűnik, újra lebben  
Lágy szellőként a teremben,  
S játszi kedvvel ölből-ölbe  
Újra forog körbe-körbe...

...Éjfél ut a toronyóra:  
„Jer, leányom, egy-két szóra...”  
Hallja a szót — csak ő hallja:  
Édesanyja szellemhangja.

Halaványul, összerezdül,  
Kirohan a nagy teremből;  
De a hangot egyre hallja...  
Beszél hozzá szellemanyja:

„Volt neked jó édesanyád,  
Féltő gonddal vigyázott rád,  
Mátkád is volt egy szép árva,  
A környéken nem volt párja...”

Boldog voltál, nagyon boldog,  
Kedves, szerény volt a sorsod,  
De a lelked bűnre vágyott,  
S eldobtad a boldogságot.

Odahagyta a kis házat,  
Sirba vitted jó anyádat;  
El se jöttél temetésre...  
Vigyázz, az Úr megver érte.

De csak eredj, mulass vígan!  
Én meg majd a sötét sirban  
Elrejtözöm szegyenemben...  
És a szellem tova lebben.

Szép Rózsika visszafordul,  
A terembe indul zordul;  
Rémesen ég szeme lángja,  
S csodás hang jő ajakára:

„Volt nekem egy drága mátkám,  
Nem volt párja a föld hátán,  
Olyan szép volt, olyan jó volt...  
Bánatában régen megholt...”

Százat nyertem az egy helyett!...“  
S táncolni kezd, kaczag, nevet.  
A mulatók megborzadnak:  
Megzördül a sötét ablak.

...„Ott az anyám, nem látjátok?  
Ni, hogyan néz rám, reátok!  
Menjünk innen, jertek, jertek,  
Hagyjuk el ez átkos termet!...”

Rohanva fut az utcára,  
Bomlott haját szél zilálja.  
De csak rohan vízbe, sárba,  
S mindenhol az anyját látja.

Kirohan a temetőbe,  
S mintha anyja szembejönne.  
Összeomlik szívszakadva...  
Szánd meg ötlet, lelkek atyja!

Nagy Vincze.

## A vis-à-vis.

Irta: Márkus Elemér.

Mióta új lakásomba beköltöztem, azóta nincs egyetlenegy nyugodt percem sem. Ha este hazajövök, vagy ha reggel fölkelek, legelőször is az ablakhoz megyek, hogy azokat a tündérszép hölgyeket láthassam, a kik a velem szemben levő házban az első emeleten laknak. Minden szabad időmet erre használom fel már hetek óta, de még nem volt annyi szerencsém, hogy a bájos ismeretleneimet közelebből megismerhettem volna. Hiába, a szerencse nem kedvez nekem, de azért reményemet nem ejtettem csüggedésnek, mert még bizom a szerencsében, noha nem akadt egy jó gondolatom sem, a mely forró vágyam teljesüléséhez vezetne. Már mindenre gondoltam: hogy közteszek az ujságban kishirdetést; hogy előbb megismerkedem a szobacizikusokkal és ezt megvesztegetve, levelet adok át neki, hogy juttassa azt a kisasszonya kezeihez, de egyiket sem találtam illendőnek vagy czélszerűnek, már csak azért sem, mert mindkét mód köznapias, sablonos. Így hát be kellett érnem azzal is, hogy őket láthattam, hogy szépségükben gyönyörködhettem. Ah! milyen szépek, milyen bájosak és milyen kedvesek lehetnek azok a földi angyalok. És én őket csak a távolból láthatom! Hát nem vagyok én szerencsétlen?! Hát nem nagyobb szenvedés ez a tantalusi kinoknál? De igen, sokkalta nagyobb.

Ha este kinézek az ablakon, látom, a mint himzést tartanak a kezükben és szorgalmasan dolgoznak. Oh, azok a kezek, a melyek a tüt oly nyugodtan, oly hidegvérrel szurják az asztalfutóba, vagy millieuxbe, milyen ingerlően szépek! és azok a szemek, a melyek a himzésre irányítják tekinte-

töket, milyen tüzesek s milyen igézöek lehetnek! És nekem mindezt a távolból kell látnom, vagy, ami még rosszabb: képzelnem. Oh balsors, mely engem üldöz, mindezt csak neked köszönhetem, egyedül neked.

A szobámban azért nem gyujtom meg a lámpámat, hogy őket, a kikkél gázlámpa ég, annál jobban láthassam s minden mozdulatukat kiles- hessem. S ez a vágyam teljesül is.

De hát mit nekem e gyönyör,  
Mikor engem a kín gyötör?!

Hiába erőltetem szemeimet, hiába nyomom az ablakot a fejemmel, őket csak nem ismerhetem meg. Hja, ez már ugy van elrendelve:

Hogy ha tetszik valami néked,  
Azért küzdj, míg van benned élet.

És én küzdeni is fogok, mert ők nekem tetszenek, sőt nagyon is tetszenek. És történiék bármi, de őket meg kell ismernem, még ha mindjárt a — mamával kell is beszélnem. Pedig ettől félek.

Szinte csodálatos, hogy milyen bátor ember lett egyszerre belőlem: szembe mernék szállani mindenkivel, csakhogy azokat az angyalokat megismer- hessem. Nem riadok senki- és semmitől sem vissza, el vagyok minden eshetőségre készülve. Vagy meg- ismerem őket, vagy nem. Ez az egész, ami velem történihetnék... Vagy talán még sem csak ez az egész, hanem sok egyéb is megeshetnék? Például be sem engednének, vagy ha igen, akkor, mihelyt megtudják, hogy mi a jövetelem célja, a lehető legnagyobb udvariassággal megmutatnák, hogy merre jutok ki leghamarabb az ajtón... Oh, erre még csak gondolni is iszonyat, hát még ha ez tényleg megtörténiék velem? Na ezt tul nem élném. Szé- gyenemben mindjárt revolvért vásárolnék és főbe- lőném magamat, ha ugyan volna hozzá bátorságom...

Itt van ni! Az előbb milyen bátor voltam és most meg már a be nem bocsátatástól és az ezzel járó következményektől is félek. Oh, bátorság, el ne hagyj, most, a mikor már mindent megterveltem, ez csak kivitelre vár! Legalább addig önts belém erőt, míg azokkal az angyalokkal megismerkedem, azután nem bánom, ha nem is leszel segítségemre, de most az egyszer ne hagyj el.

Mulnak a napok, eltelnek a hetek s majd a hónapok, de én még mindig csak ott tartok, hogy majd így, meg úgy teszek, hogy bájos vis-à-visjaimmal megismerkedhessem. Nap-nap után átgukkerezek hozzájuk, ők ezt észreveszik, de sajnós, tudomást róla nem akarnak venni. Látom, a mint elmennek hazulról, én utánok megyek, félénken a szemökbe nézek, — persze azonnal a pir borítja el, — de megszólítani nem merem, mert hiszen az nem is illik a jól nevelt ifjutól... Tessék la! most meg a nevelés akadályozza meg vágyam teljesülését. Oh ez a nevelés, ez az illem! Egyformán haszontalan formaságok, semmi egyéb. És nekünk, jól nevelt ifjaknak, mégis ahhoz kell alkalmazkodnunk. De hiszen jöjnek csak még egyszer a világra, dehogy fogok a jól nevelt ifjuk közé tartozni; így legalább teljesülhetni fog vágyam.

Tizenegyóra és ők még mindig ébren vannak. Én ott állok őrszemen az ablaknál és nézem epedőn a bájos két tündért. Az idő mulik, a lámpát eloltják, de én még mindig ott állok és nézem őket, de már nem látom: egyszerre komor sötétség lesz náluk. Nyugodni tértek.

Én pedig leülök asztalomhoz, elmerengek s gondolataim ott, náluk révedeznek. Körülöttem csönd van, már mindenki nyugszik, csak még én vagyok fenn, pedig testem bágyadt. De nem tudok nyugodni, mert lelkelem szenved, szivem fáj. Oda megyek még egyszer az ablakhoz, de őket már nem látom...

Másnap feketébe voltam öltözve. Elmentem a borbélyhoz, hogy szakáلامat, bajuszomat rendbe szedjem, szóval: kicsinosítottam magamat. És így indultam a bájos vis-à-vis-jaimhoz. Mikor az ajtóhoz értem, szivem elkezdett hevesen dobogni s fejembe szállt a vér. Egy nehéz elhatározás és benn voltam az előszobában. Itt, a szobaaajtón kopogtam. „Herein!” szólal meg egy hang belülről. Tyűh a teremburáját! ezek németek lehetnek, én pedig egy árva betűt sem tudok németül. No itt szép dolog lesz; gondolám magamban. Még egyszer kopogtam. „Herein!” ismét- lődött az előbbi hang, de most már mérgesebben, amitől megijedtem. Hirtelen föltártam az ajtót és beléptem rajta. Megláttam a két angyalt, — ekkor az égben képzeltem magam, — tovább menve meg- pillantám a mamát, a ki haragos tekintetet volt kegyes rám lövelni. És ezért respektálni tudtam őt mindjárt az első perczen. Bemutattam magam, ők megkináltak ülésel. Beszédbe elegyedtem velök és éppen fel akartam előttük tárni szivem érzelmeit, mikor egyszerre csak fölnyitom a szemejmet és kisdéd szobám plafondját pillantám meg. És meg- tudtam a valót: hogy ezt csak álmodtam...

Reggel van. Én ott állok az ablaknál és nézem, amint himeznek. Szemeimbe könnyek tódulnak, mert eszembe jut, hogy hátha menyasszonyi kelengyjü- ket készítik az én bájos vis-à-vis-jaim...

## Egy nem gondozott virág.

— Rajz. —

Írta: *Oláh György.*

**A** park végében a szuróságu kőrifá mellett hirtelen megkapta egy pufókképű, meglett kamasz.

— Megint szökni akart a kisasszony! Ezer szerencse, hogy észrevettem, majd adott volna nekem nyaklevest megint a nagyságos ur. Lóduljon hazafelé a kisasszony!

Husos karjával átölelte a karesu leányt s vonszolta a kastély felé.

— Eressz el, Pista! — esdekelt az ártatlan fogoly, — adok neked zsíros kenyeret, meg dohányt az apáméból... szívt is, na lesz!

— El is ereszteném én a kisasszonyt, ha bizony Istenre megfogadná, hogy nem szökik el többet Gargyáékhoz. Koldusok közé jár kisasszony létére, hogy nem süll ki a szeme. Mit is tud ott csinálni örökösen?

— Imádkozunk Pista, meg énekelünk.

— Itthon is imádkozhat, énekelhet is, a mennyi belefér

— De itthon nincs kivel; Gargya bácsiéknál pedig olyan szépen imádkozunk s olyan jólesik, ha kiénekelhetjük magunkat szivünk szerint. Szereted te ezt az éneket „Te benned biztunk eleitől fogva Uram”... Oh, ennél pedig nincs szebb: „Az embe- reket te meg hagyod halni...”

Az áhitat átjárta kis szivét s buzgón énekelni kezdett. A pufókképű kamasz szájtátva állt a leányka mellett, de csak- hamar ráunt az őszinte szenteskedésre. Morgott.

— Maga mindig meg akar halni. Bizony jól is járna, legalább engem se verne meg miatta a nagyságos ur. Nincs itt templom, hogy gajdoljon. Jöjjön már na, mindjárt dél lesz, ehetném is. Nem csak az nekem a dolgom, hogy magát strázsál- jam... Igazán is, minek mászkál mindig. Ülne otthon és zongo-

rázna. Ha én ilyen kisasszony volnék, csak a lábamat lógáznám, meg zongoráznék.

Pistának e szemrehányásában volt valamelyes palléroztatlan vonzalom is e leánykához. Mint mikor a vér felbuzog s a durva szívet szelid érzélemmel zománczozza be. Szorosan szoritotta magához a leányt, olyan örvénybetejtő szeretkezéssel vitte, mint a kánya a turbékoló galambot.

— Nem akarsz elereszteni Pista? — kérdezte duzzogva a fogoly.

— Hadd lám elébb azt a zsiros kenyeret, meg dohányt, meg szivart!

— Várj itt rám akkor. Jaj, ne szoríts úgy! Meglásd, milyen nagy darab zsiros kenyeret hozok neked a konyhából. Fehéret, Pista, fehéret! Mind a két oldalát megszirosztatom Aniczával. Nem mondom, hogy neked viszem, mert akkor csak az egyik oldalát zsirosná meg, azt is vékonyan. De jó vagy te, aranyos Pista!

— Ne szineskedjék már a kisasszony, hanem siessen Oszteg azt a kést ne sajnálja, jól belekanyariton a ducczába.

Mikor így kipanaszolta magát, felállott és megindult a faluvégre vezető ösvényen. Ösztönszerűleg megállt a Gargya éneklő koldus viskója előtt s bohókás jókedvvel bekiáltott az ablakon:

— Kukk! Itt vagyok lelkeim!

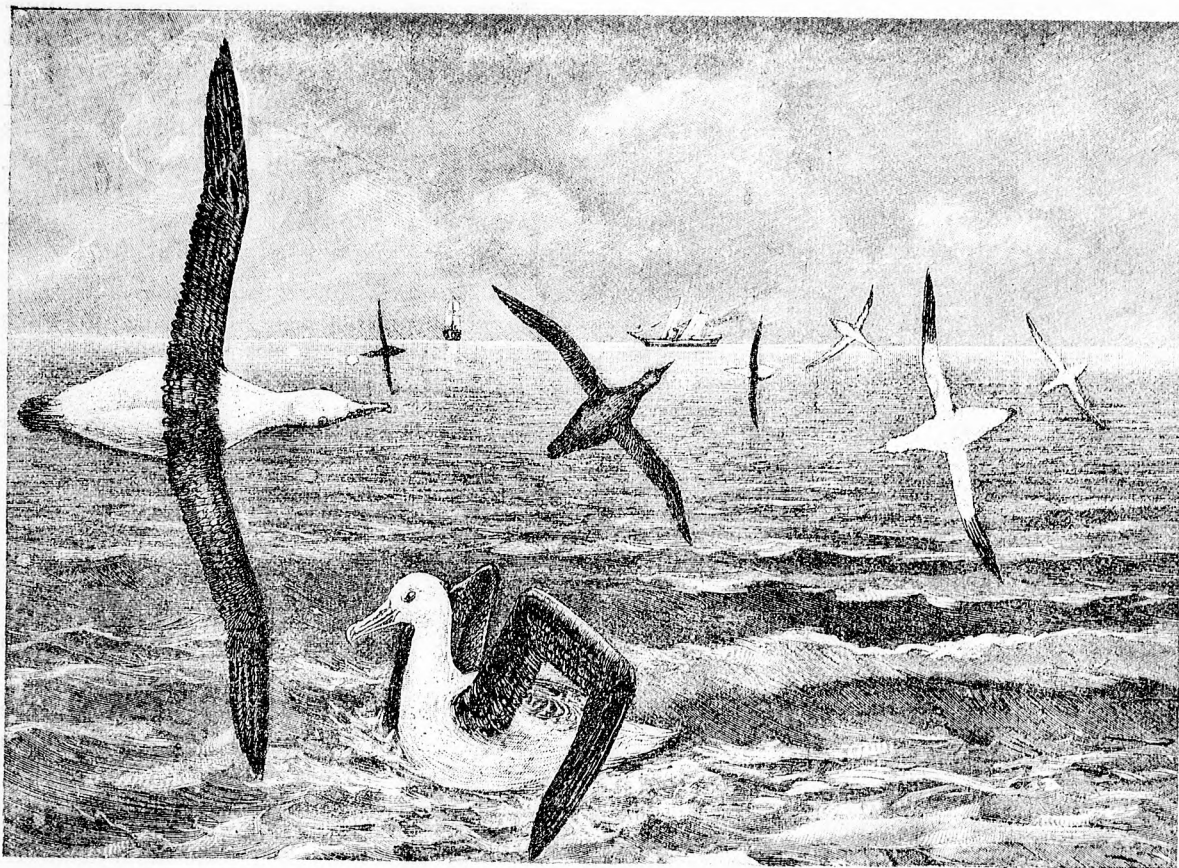
Gargya Samu az apja hegedűjén a rézhurt hangolta éppen; szívébe ütődtek az ismerős hangok az ablak alól, siet a várva-várt vendég elé, hogy bevezesse, nehogy a szanaszójjal levő szegénységükben megbotolják a nagyságos kisasszony; Gargyáné ruháját szedi rendbe ezalatt, uram bocsá', még a tükörbe is bepillantott, a tisztesség okáért ezt máskor is megeselekedte; az öreg Gargya egykedvűen szivja ólommal összerótt tajték pipáját, százesztendő kalendárium lóg a kezében, a miat ül a padkán. A pócsi vásárt nézte benne, hogy mikor lesz. A pócsi vásárt érdemes jóelőre kipécézni az emlékezetben koldusféle embereknek.

Samu karonfogva vezeti be a kisasszonyt (ugy látta az uraknál is) s a főhelyre ülteti: a tükör alá, a kanapéra; az anyja már eddig kétszer összeesókolta a „gyémántos virág-

szálam"-at, most is alig ereszti ki ölelő karjai közül; az öreg Gargya is részt vesz a nagy szeretkezésben, odaül a leányka mellé, s nehányszor megsimogatja a képét. Megcsókolni restelli a legény fia előtt, meg aztán nem is meri.

— Hej, apjok, — mondja Gargyáné, elhuzva onnét az urát, de csak úgy sugva mondja, — milyen szép pár válna ezekből a fiatalokból. Váltig is nem győzöm Samunak a szájába rágni: ilyen asszony volna jó neked, nem kényes mákszemnyit se; aztán milyen dolgos! Csak úgy ég a munka a keze alatt, tisztán jártna ez, fiam, s megbecsülné, a mit keresnél; hát a szíve milyen vállalásos? Nem buzog ki abból egy kárhuzatos ige sem. Ilyen személy való istenfélő koldusnak!!

— Ne beszélj olyan furesát anyjok, ez a leány



← Repülő albatroszok. →

Hallja, dohányt is hozzon egyuttal, meg szivart, ne járjon kétszer, mint a restek.

A leány megindult a kastély felé. A mint a lejtős utról leért, s a tulipánfa eltakarta a várakozó suhancz elöl, vissza került a kőrifához. Itt szétnézett, hogy nem látja-e valaki? S hogy semmi neszt se hallott, csak a park alatt eliramló patak csobogását, a mit már ismer, letérdepelt és panaszkodott, félve, suttogva, mit csak a ráhajló kék liliumvirágok érthettek meg:

— Hát nem tudod Pista, hogy hazudni bűn?... Minek menjek haza? Tudom, hogy apa nem szeret engem. Régen megmondta mamám, hogy apa nem szeret, de azért én szeressem őt. Mintha én tehetnék arról, hogy a jó Istenke világtalannak teremtett... Míg élt az én mamám, ő szeretett engem, százszor is megcsókolt egy nap. De azután a jó Istenke elvette. A doktor bácsi azt mondta, hogy a mennyországba ment az én jó mamám; apa mégis azt mondta, hogy a temetőbe vitték. Hiszen a temetőből visszajött volna, mert a temető nincs messze, de a mennyországból nem tud visszajönni, mert az mondta Gargya Samu, hogy a mennyország kétszerte magasabb a mi tornyunknál... Azért nincs nekem édesanyám...

meg az én fiam: — ég és föld különbség!

— De biz nem ég és föld különbség. Ládd, most is milyen közel ülnek egymáshoz, majd hogy megeszik egymást. Te öreg emberem, te, mit szólnál hozzá, ha ez a nagyságos kisasszony lenne a — menyem?!

— Én nem szólok a ti dolgotokba. Kapálóztok, rugdalóztok. Nem koldusokhoz való beszédet mivelsz te, anyjok.

— No, no. Tudom én, hogy nagy fát mozgatok. De még sem olyan nagy fát. Vedd észbe lelkem, hogy a nagyságos ur egész elcsapta maga mellől ezt a boldogtalan teremést. Olyan ő szegény, mint az égi madár. Ráköltötte, hogy nem az övé, csak irgalomból tartja a kastélyban. Hogy lehet egy apa ilyen pogány! A Teremtő tudja, miért van olyan felfordulás a kastélyban. Te is emlékezhetsz arra, hogy egyszer olyan sokáig volt a fürdőben a nagyságos asszony, s mikor hazajött, nemsokára azután hazajött ez a kisasszony is. Világtalannak született az árva, bizton ezért utálta meg az apja. E percztől kezdve a nagyságos asszonynak nem volt maradása. Pedig milyen jó asszony volt, mint a fájós sebet gyógyító ir. Én legalább sohasem hallottam, hogy szerető tartó lett volna. Vagy az uri dámák nem kötnek

ilyesmit a mi orrunkra? Mindegy lelke, de azért a titkot a tyuk is kikaparja, mint mondani szokás paraszt példabeszédben.

Gargyáné egész belemelegedett a beszédbe. Szinte megkönnyebbült, hogy a szíve szándékát megbolygatta. Régi vágya már az neki, hogy a fiát összeadja evvel a szerencsétlen teremtéssel. Igaz, volt e számításában kevés anyai hiúság is; szerette elgondolni, hogy milyen tekintélyük lesz majd a többi koldusok előtt, ha látni fogják (már a melyik nem vak), hogy az ő fia felesége született nagyságos kisasszony.

Néha a koldus viskókat is bevilágítja egy elkésett napsugár. Nem melegít, csak játszva török meg a szíven. S ezt a szívirványsorsu napsugarat nevezik reménynek. Ide illőbb is ez a kifejezés, mert a koldus viskónak csak a mesében van romantikája...

\* \* \*

Egy virághervasztó augusztusi délután csakugyan beállított a kastélyba Gargya Samu. A büszke Legenyey Ádám nem kergette ki a legényt, hanem türelmesen végighallgatta.

— A kisasszonyt jöttem megkérni, nagyságos uram, — mondta a legény magyaros őszinteséggel, — adja hozzám feleségül, ha úgy gondolja, hogy szégyent nem hozok az uri családjára. Nem vagyok ugyan módos ember fia, de van kétszáz pengő forintom. Ha megesküszünk, ebből kiárendálok egy házacskát, szerzek néhány lábas jószágot, kiveszek egy pár hold földcsékét felébe, harmadába, ahogy jutányosabban hozzájuthatok; Isten segédelmével becsületes gazdaember szeretnék lenni, nem folytatnám az apám hivatalát. Van két erős karom, dolgozni fogok a feleségem helyett is, mert ő szegény nem paraszti munkára született. Ha más nem, de én meg fogom becsülni, megóvom a gyenge széltől is. Ennél jobb módot nem ígérhetek neki, nagyságos uram. Azt pedig sohasem fogom a szemére vetni, hogy az a kis hibája van...

Samu szeméből egy nehéz könnyesepp hullott vadonatúj dolmányára. De hirtelen eszébe jutott az anyja mondása, hogy helyén legyen a szíve, ha a nagyságos urral fog beszélni, szegyenkezve letörölte kupikék kendőjével. Ne szégyeld magad Samu, emberséges szívre vall az a könnyesepp. Lásd, a kastély kisasszonya, kiért ezt a nagy lépést megtetted, milyen szerelmesen néz reád fénytelen szemével. A szívedet szerette meg, nem a testedet. Milyen boldognak érzi ő magát, de szépnek gondolja ezt a földi életet, a mit sohasem látott; de szépnek látja a jövőt, mely folyton előtte lebeg: hogy a te feleséged lesz, együtt fogtok imádkozni, énekelgetni. Még megcsókolni is szabad lesz egymást!...

Legenyey Ádám pedig összedörzsölte májuszínű, szeplős kezét, mint ahogy a mágnáskaszinóban szokás kivételes alkalmakkor. Nagyon meghatotta a Gargya fiú őszinte vallomása. Mintha a szívében megujhodott volna egy régi seb és az fájni kezd megint, úgy érzi. Vagy csak ennek a világtalan, viruló leánynak látása az a megnevezhetlen fájdalom, mely eleven sebbé válva szívében, nem akar meggyógyulni soha.

De hát miért nem akar meggyógyulni? — kérdezi most is lelkiismeretétől a gazdag, büszke ember. Ha bűnös volt az az

asszony, miért járt akkor föl sirjából tizenhét éven keresztü hozzá kísérteni. Ha beestelen volt, miért járogat szerelmet koldulni, miért rimánkodik neki, hogy legalább az ártatlan gyermeket szeresse az apa, ha már őt nem tudja szeretni a férj... Pedig hogy imádta azt az asszonyt, a feleségét!

A nász után boldogan éltek vagy félévig. Akkor megbomlott a családi béke. A gögös Richterné, ki akkortájt lett özvegygyé, nem felelte még el a kosárt, mit a vármegye legelőgásabb és legszebb gavallérjától: Legenyey Ádámtól kapott. Nem bántotta volna oly igen a kosár, ha nem vallott volna szerelmet Legenyeynek a megyei bálon. Sokat nevettek akkor ezen, különösen Jánosházán, a hol nótát is csináltak a „szép” özvegyről. Ekkor bosszút forralt Richterné és valósággal üldözte Legenyeyt. Szerelmével üldözte s csakugyan sikerült rabjává tenni a házas embert.

Legenyeyné, a megalázott angyal, némán szenvedte a démon boszuját. Még csak szemrehányást se tett a férjének. Boldog családi eseménynek nézvén elé, nem akarta magát még

jobban izgatni. Fürdőbe ment orvosai tanácsára, a helyett, hogy szüleihez tért volna vissza. Kimélte a férjét a közvélemény előtti meghurcolástól, mert még mindig gyermeke apját szerette benne. De a fürdőn se volt nyugta. Óhajtott látni azt az eltántorodott embert. Ebben a tengernyi szenvedésben, ebben a végtelen szerelemben lepte meg a perc, mikor egy életnek kellett életet adnia... És a démon betegágyához is oda tolakodott... ott szemeláttára ölekezett, csókolózott a férjével...

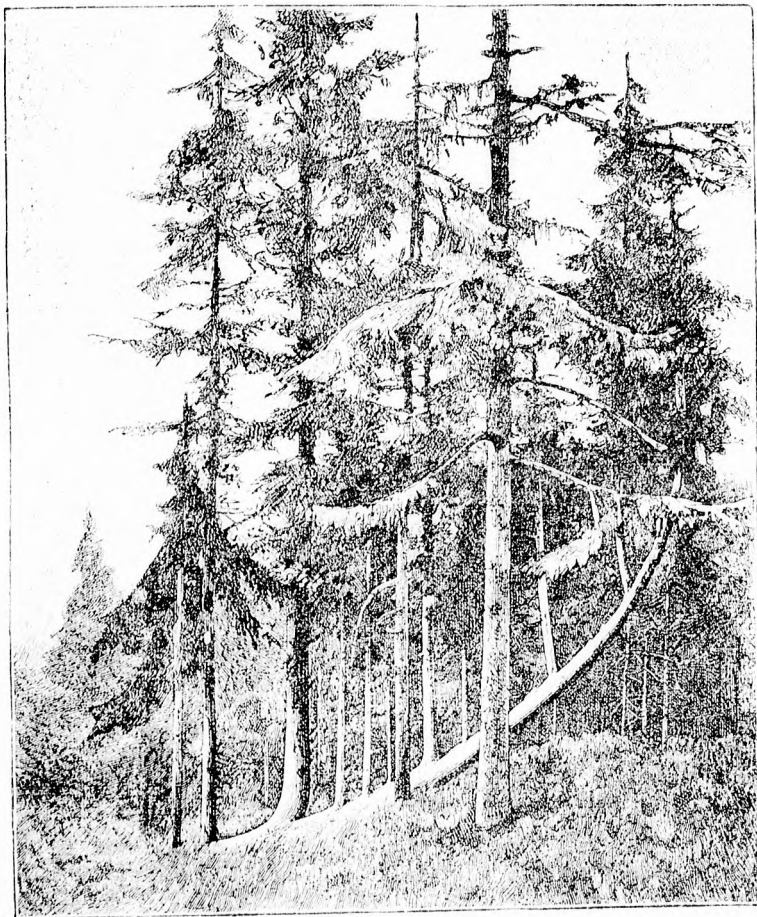
Azután a leghevesebb családi jelenetek sorozata következett: mikor az anya kénytelen megvédelmezni törvénytelen gyermekét az apa rágalmozásai ellen. Gyöngye volt hozzá, sirbadöntötte a kétségbeesés. Még ekkor sem látta kielégítve boszuját a démon. Elhitette az aranyhálójában vergődő Legenyeyvel, hogy az a világtalan gyermek, a ki hozzá még leány is, nem lehet egy Legenyey Ádám vérből szakadt vér. Az ellen ő tiltakozik. Hivatkozott tanukra is.

Most már szabad volt Legenyey is, mint Richterné. Özvegy mind a kettő. Jánosházán meg az egész megyében kíváncsian leste mindenki, mi lesz most? Az lett, a mi rendszeren szokott lenni: Legenyey megkérte Richternét. És most már az asszony kosarazta ki őt. Nem szerették mi egymást soha — mondta gunyosan kacagva az előtte térdeplő férfinak, — hát minek kössük egymáshoz életünket. Megunt játékszer a mi szerelmünk, nem gondolja? Nekem is van egy kosaram öntől, önnek is van tőlem. Tegyük el emlékül.

— Gyalázatosság! — tört ki a gyűlölettel vegyes keserv a Legenyey fásult szívéből, a mint így elgondolkozott könnyelműen eltöltött élete sivárságán.

— Engedelmet instálok nagyságos uram, ha nem jól szólottam, — hebegi a megszeppent Samu, azt gondolva, hogy a nagyságos ur rá haragszik most.

Legenyey kibontakozott komor hangulatából. Látja, hogy csak álmolta azt a régen történt valót. Ez a becsületes képű legény itt előtte és az a viruló szépségű leány ott a zongora előtt, — ez nem álom. Ugy érzi, mintha egy nem ismert érzelm buzogna megromlott véreben; mintha fásult szívében újra



☞ A fenyves szélén. ☜

fájni kezdene az a megnevezhetetlen fájdalom, mely csak éjjelente szokta álmát megrabolni, hosszú tizenhét éven keresztül. És ez a fájdalom vádolja is, hogy miért nem szerette eddig is azt a meggyülött gyermeket, a ki az ő véréből szakadt vér. Megilletődve mondta Samunak:

— Elhiszem én, hogy szereted a leányomat. Meg is érdemli, hogy szeressék, jó leány ő. De leánynézőbe csak akkor eredj, ha kitöltötte a katonaságot. Most pedig igyál meg velem egy pohár bort. Itt a pince kulcsa, olyan bort hozz, a milyen neked tetszik.

— Becsületes ember vagy Samu, de a leányomat nem adom *mindenkinek*, — gondolta magában Legenyey a távozó legény után nézve. Ez a gondolat pedig már az apai szeretetből fakadt. Azután odament a leányához, szenvedélyesen szoritotta a szívéhez és csókoltá hosszan, meleg szeretettel.

Samu már visszajött egy butella borral, még akkor is csókoltá...

Mikor estenden hazaballagott Samu, az anyja csak ennyit kérdezett tőle:

— Széna-e vagy szalma?

— Tudom is én, édesanyám. A nagyságos ur biztat is, meg nem is.

Sok mindenféle gondolat motoszkált a Samu fejében, míg az új dolmányát takarosan elrakta a tulipántos ládába. Nem fért a bögyébe, hogy a legfücsábbat szájjára ne vegye:

— Lássák szüleim, ilyen a világ nyelve. Kigyót, békát rákiabáltak a nagyságos urra, hogy milyen pogány szívé, hogy milyen mostohán bánik avval a világtalan gyermekkel. Mégis szememláltára majd hogy meg nem ette, úgy csókoltá, szinte megkivántam tőle. Aztán hozzá még milyen derék ember a nagyságos ur! Együtt borozott velem, még kocoztintott is!...

## CSALÓDÁS.

Irta: Zalay Marianne.

**H**ogy fiatal házaspár, a menyecske huga és ennek udvarlójából állt az asztaltársaság. Csaknem szóltanul hallgatták a pajkos dallamu cigányzenét és a fiatal szobrászon kívül, — a ki Dodó profilját vizsgálta, — mindnyájan érdektelen arcot mutattak a kávéházi vendégeknek.

Ezek legnagyobb része jogász volt, sápadt arczu, álmatlan tekintetű ifju aggok, a kik falusias fennhanggal beszéltek és zajos széklökésekkel akarták az előkelő szépségű hölgy figyelmét magukra vonni.

Tervük azonban egyáltalán nem sikerült, mert Dodó olyan volt, mint azok a kiválóan szép, ünneptelt leányok, a kik a legfeltűnőbb ostromot is pirulás nélkül állják, a kikben olyan sok az elbizakodottság, a milyen kevés a szerénység, és az arcukat nyugalom, hideg nyugalom uralja.

Korlátlanul szeszélyes volt, mint minden elkényeztetett leány és ez a kifejlődött tulajdonság fenyegetőleg jelezte az ébredező asszonyi hatalomvágyat. A szeme bátor tekintetében annyi kacérság tüzelt, a melynek ott van a határa, a hol a frivolitás kezdődik, de az összhang mindamelllett csábító eredményt adott és a legszigorubb itész is bókkal hajolt előtte. Kedvelte a zenét csaknem a rajongásig és talán ezen élvezet volt az egyetlen, mely varázshatásával olyanná tette őt, aminőnek kellett volna lennie, ha falun nevelkedik üde légkörben. Szép feje önfeledt merengéssel ringott a keringő lassu ütemeire és ellenmondást nem tűrő tekintete hallgatást parancsolt társának.

De kárpótlásul a fátyolát kivételesen egész a homlokáig felemelte és gyönyörködni engedte szabályos vonásaiban a bohémlelkű szobrászt, a ki a szerelemittas mámorával nézett reá. Annyi szenvedély sugárzott szeméből, a mennyi hirtelen kiégeti a szívet és nem marad egyéb utána egy atomnyi hamunál, mit az első felszabadult sóhaj tovalebbsent.

Dodó valószínűleg ismerte az ilyen könnyen gyuló és épp oly hamar elhaló művészlángot, mert csaknem sértő közönnyel fordult oldalt a férfitől. Ingó alapra nem akart még fellegvárat sem építeni és a jövőbelátó biztosságával tudta, hogy esetleges viszontszerelmével sem jutna az óhajtott eredményre. Mert Dodó alapjában idealista volt, azok közül a szánandó zsánerek közül, a kik folytonos harcban állanak önmagukkal, rettegnék az előítéletektől, könnyelmű nézeteket vallanak, mert az modern, mert az chicce, féltékeny gonddal tartják szem előtt a *savoir vivre* törvényeit, mert annak megszegése olyan vétek, amitől fel nem oldoz a mindenható „társaság“ és az ilyen számkivetés irtózatossabb a pokolnál. Ezért nem merte Dodó nyilvánítani azt a rokokó korszakba illő, nevetségesen érzélgős óhaját, a melynek hallatára hajporfelhőben chassirozó alakok tűnnek a mai divatos asszonyok lelki szemei elé, hogy az ő férje még akkor is szeresse, ha már arcának üdesége elhervadt és aranyhaja hősziint cserélt!...

Ismerte a szobrászt és tudta, hogy a lelke nem képes a mélyebb impressiók tartós befogadására, emiatt akart tőle szabadulni mielőbb. Fagron azonban a műértő becselő tekintetével makaesul kísérete lépten-nyomon. Hü bámulója volt a klasszikus arczélnek, a vonalak márványszerű mozdulatlanságának és a leány nyílt ellenkezése daczára meg akarta örökíteni egy allegorikus phantasie csoportban, mint a tökéletes szépség symbolumát. Tolvajszándékkal tanulmányozta őt, hogy annál hüebben megvalósíthassa ideáját, emlékezetére bizva a mű sikerét.

— Ön bennem csupán az anyagot szereti, a mit a legnagyobb alkotó formált, és a lelkemet számitáson kívül hagyja!... — panasolta néha a leány keserűen, a mikor már megunt hallgatni külsejének magasztalását.

Fagron ilyen kifakadásokat rendszeren visszavert.

— Hiszen magának nincs is lelke, mert, ha volna, nem hagyna elepedni egy pillantásáért.

Ezeket a vakmerő feleleteket büszke daczczal hallgatta a szépséges Dodó és méltó revanchul makaes némasággal viszonzott minden engesztelő könyörgést.

Ilyféle dissonancia volt a jelen pillanatban is közöttük, és míg az asszonyka az átélvezett operaelőadásra tett néhány hizelgő megjegyzést, Dodó minden figyelmével egy magas alaku feszes uniformisnak adózott, a ki unalmát avval üzte, hogy a kasszirónó felé sűrű füstfellegeket fujdogált. A kifestett arczu puncskirálynő elégedett mosolylyal jutalmazta érte és megérintve karját, lehajolt hozzá, hogy valami bizalmas ostobaságot elsusogjon.

Dodó szokatlan állhatatossággal nézte őket és bosszantotta az a meghitt közelség, a melylyel tüntetni látszottak mindketten. A férfi karcsuságát kiemelte herkulesi erőteljes válla és mikor egy pillanatra feléje fordult, — a leány önkéntelen meglepetéssel reámutatott legyezőjével, — az illemt érzékenyen arculesapva.

— Nézze Fagron! az a hadnagy igen csinos fiu, szeretném, ha ismerné!...

Mimi ijedten szólt reá komoly, asszonyi méltósággal.

— Az Istenért Dodó!... észrevette!... és félénk tekintete aggodalommal találkozott a férjével, várva a rendes megróvó pillantást, valahányszor huga nyilvános helyen otthonos modort mutatott. De Bartos a szokástól eltérőleg megnyugtató könnyedséggel mosolygott Dodó legujabb csatározásán, a mi szerinte a jelen esetben a leány érdekét szolgálja, netalán döntő nyilatkozatra bírva a szobrászt, a ki már farsang óta repdesi körül.

Azonban Fagron érzelmeire éppen az ellenkező hatással volt társnőjének sajtáságos magavi-selete és teljesen lehülve mondta:

— Ha óhajtja, hogy idehozzam, megtehetem annyival is inkább, mert jó barátom az illető.

Dodó türelmetlenül intett igent.

(Vége következik.)

## A PRÓSÁGOK.

### Káröröm.

A feleség: Hallottad: Széplaki megnősült.

A férj: Ennek örülök. Soha életemben ki nem állhattam.

\*

### Betegség.

Szobaasszony: A főnöke azt kérdezteti, Szabó ur, hogy jobban van-e már?

Szabó: Megjött már az ingem a mosásból?

Szobaasszony: Meg.

Szabó: Köszönöm, azt izenem a főnök urnak, hogy jobban vagyok és holnap bemegyek a hivatalba.

\*

### Tánczközben.

— Szeret tánczolni, Csutak ur?

— Oh, nagyon.

— Hát akkor miért nem tanul meg?

\*

### Ez is ok.

— De asszonyság, abban a levélben, melyben sürgősen hivatott, azt írja, hogy férjét megütötte a guta, pedig csak reumája van.

— Igen, kérem szépen, de a házban senkise tudta, hogy írják ezt a szót: reóma.

\*

### Iskolában.

Tanító: Mondd csak, fiam, ki nagyobb a királynál is?

Fiu: Az ász.

## A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Meghalt a kormány, — vagy ne politizáljunk. Konstatáljuk a száraz tény: báró Bánffy Dezső helyett ő felsége Széll Kálmánt bízta meg a kabinetalakítással, ami adott viszonyok között herkulesi munkát igényel, de ez nem tartozik ránk. Mi állítsuk magunk elé az új miniszterelnök arcképét.

Széll Kálmán volt már miniszter, a boszniai okkupáció előtt a pénzügyi tárczát vezette, s olyan jól kormányozta az állami háztartásnak deficitben evező hajóját, hogy az már-már partot ért, olyan örvendetes kilátásai voltak, hogy helyreáll a pénzügyi egyensúly — mikor a part felől egy hatalmas déli szél kerekedett:

Andrássy gróf keleti politikája — ez háborut hozott s a háboru roppant sok pénzt vitt el s hagyott hátra egy nagy, üres lyukat, melyet csak adóslevelekkel lehetett megtölteni. Még nem következett be, már látta Széll a fenyegető óriás deficitet; látta, hogy fenyegeti munkáját a veszedelem — s ezért lemondott tárczájáról; s ő felsége kérdésére:

— Tehát mily föltételek mellett hajlandó tárczáját tovább vezetni?

Egyszerűen, de velősen csak ennyit felelt:

— Semmi feltétel alatt, felség!

Természetesen, hogy erre persona ingrata lett az udvarnál, még a titkos tanácsosi címet sem kapta meg (ezt pedig minden leköszönő miniszter meg szokta kapni). Széll tovább is részt vett azért a politikában s e mellett hitelviszonyaink és pénzügyünk rendezésénél tevékeny munkásságot fejtett ki a közügyek terén.

Azóta a korona ismét kegyeibe fogadta és minden válságosabb alkalommal meghallgatja tanácsát.

Azt az éles ellentétet, mely a magyar parlament egyes pártjait annyira elszakította egymástól, ügyes kézzel elsimitotta, úgy, hogy országunkban már most rövid időn ismét a régi rend és nyugalom köszönt be a harczi izgalmak után.

Mikor a hivatalszobából eltávozik, akkor leveti azt a hivatalos „én“-t és fölveszi a nagyapa jószágos arczát és lelkületét, a kinek legfőbb büszkesége az ő kis unokája a Ferike. Míg a Dorottya-utczából hazatér, rendszeren betér egy váczi-utcai játék-kereskedésbe és hol egy kocsit, hol lovacskát, hol egy pár ökröt vagy más játékot vesz, hogy kis Ferikéjét megörvendeztesse vele.

Ismeri már Ferike a nagyapa szokását, nem nagyon busul, ha a játékait falun hagyják, mikor feljön Budapestre.

— Ott van ám a nagyapa!

— Persze, hogy ott van, meg is tölti játékokkal mindig az „istállót“ az íróasztal alját. Ide aztán nem is szabad másnak nyulni, mint a boldog kis tulajdonosnak.

Mikor aztán Széll Kálmán vállait már nagyon nyomják az országos gondok, akkor ide menekül a kis unokája körébe és egyszerre megváltozik, elfeledi gondjait, elfeledi a politika sok keserűségét.

Néha ide is követik a politika fekete árnyai azok a sötét nehéz gondok, melyek elkészerítik az ember életét, ilyenkor esett meg vele az a kedves dolog, mely élénk világot vet Széll Kálmánra, a nagyapára.

Mikor a békétárgyalások kezdődtek s Széll Kálmán a Felső bizalmából annak a szakadéknak áthidalásán munkálkodott, mely a szabadelvű s ellenzéki pártok között keletkezett, akkor beszéltek először a Széll-féle formuláról, egy békeokmányról. Egy ujság-író felkereste Széllt, ki a formula szövegét odaadta neki elolvasás végett. Ebben a pillanatban vonult be a szobába Széll Kálmán szemétfénye. A politikust rögtön az unokájára büszke nagyapa váltotta fel és örömtől csillogó szemekkel kérdezte az ujság-írótól:

— No mit szól hozzá!

— Oh egészen tisztában vagyok vele, szembeszökő a a differenzia — felelt az ujságíró.

Széll Kálmán tréfásan felpattant:

— Nem azt a... históriát értem, hanem hogy mit szól erről a fiuról?

Volt az ujságíró készletében természetesen a fiu részére is bőven elismerés.

De nem csoda, ha a nagyapa olyan nagy ragaszkodással viseltetik egyetlen unokája iránt.

Én.

## KÉPEINKHEZ.

*Faure Félix* †. A francia köztársaság elhunyt elnökének arcképét, mutatjuk be kedves olvasóinknak, kinek kormányzati ideje alatt a francia-orosz szövetség létrejött. Kifogástalan gavallér volt, értett ahhoz, hogy Európa első nagyhatalmát képviselje. Rengeteg vagyonát szorgalmának köszönheti. A szélütés vetett véget életének.

*Nagy dolog* a levelet írni apácskának akkor, a mikor nem kenyerünk az irás, s főképp ha az a-b-c titkaiba még nem igen tudunk belehatolni.

*Jézus feltámasztja Jairus leányát halottaiból.*  
A biblia egyik jelenetét örökíti meg képünk, mikor Jézus Jairus holt leányára azt mondja: „Nem halt meg a leány, csak alszik“. S ő szavai bizonyosságára feltámasztja a holt leányt szülei örömére.

*Repülő albatroszok.* A tenger madárvilágának egy csodáját látja kedves olvasónk képünkön, melyben az albatroszokat mutatjuk be. Ez a madár az, mely állítólag a felhők feletti magasságban kiterjesztett szárnyakkal egy helyen képes mozdulatlanul lebegni, mely a levegőben lebegve alszik is.

## KRÓNIKA.

### Hírek az udvarból.

*Rajner főherceg és neje Mária hercegnő,* mindketten meghülés következtében súlyosan megbetegedtek.

*József főherceg* jelenleg a Karszt befásításán dolgozik, Fiume környékének kopár hegyeit részben babérfákkal, a hol jobb a talaj, czedrusfákkal kívánja beültetni. A Cirkvenicai „László“ gyermekotthon részben elpusztult parkját Olaszországból hozott fenyőfákkal állíttatja helyre.

\*

### Külföldi udvarokból.

*Az orosz csár* állítólag oly súlyos beteg, hogy már hónapok óta nem vesz részt a kormányzásban, helyette Mihály nagyherceg áll a kormányzás élén.

\*

### Kitüntetések.

A király *Fejér Antal* alezredesnek régi nemessége épségben tartása mellett a *büki* előnevet adományozta, gróf Montecoccoli Luderchi Ferencz főtörvényszéki tanácsosnak és gróf Larisch Moenich Frigyes tartalékos hadnagynak a kamarási méltóságot adományozta.

\*

### Elhunytak.

*Réső Lnsel Sándor* Budapesten, 65 éves korában február 25-én. *Rényi Rezső* 1848/49-es honvédfőhadnagy Pozsonyban, 71 éves korában február 25-én.

*Kovács Elekné* szül. Keller Ludovika Székesfejérvárott, 46 éves korában.

*Vogel Jánosné* szül. Secherbergi Wankel Emma Fogarason, 52 esztendőskorában.

\*

### A honatyák köréből.

Széll Kálmán miniszterelnök vezetése alatt a magyar felelős miniszterium a következő tagokból áll:

Miniszterelnök és belügyminiszter: *Széll Kálmán.*

Pénzügyminiszter: *Lukács László.*

Honvédelmi miniszter: *Br. Fejérváry Géza.*

Kereskedelmi miniszter: *Hegedűs Sándor.*

Vallás- és közoktatásügyi miniszter: *Wlassics Gyula.*

Földmívelésügyi miniszter: *Darányi Ignác.*

Igazságügyi miniszter: *Plósz Sándor.*

Király személye körüli miniszter: *Gr. Széchenyi Manó.*

Horvát-Szlavon miniszter: *Cseh Ervin.*

\*

### Irodalom és művészet.

*Az országos képzőművészeti társulat* nagy előkészületeket tesz a tavaszi műkiállításra, melyet április hó közepén nyitnak meg a városligeti műcsarnokban. A kiállítás nemzetközi lesz s igen sok előkelő külföldi művész részt vesz benne. *Karlovszky Bertalan* és *Márk Lajos* Párisban jártak a kiállítás érdekében, hol sok művészt nyertek meg a kiállításnak.

*Gyurmann Alice jutalomjátéka.* A Kisfaludy-színháznak fiatal, tehetséges tagja Gyurmann Alice a múlt héten tartotta jutalomjátékát a Romeo és Juliá-ban. Julia szerepét kreálta azzal a bámulatos, üde művésziességgel, a melyet olyan fiatal művész-

nőtől nem is lehetett várnunk. Elragadó játékaival megszerezte már régebben is a közönség tetszését és nem is csodálnivaló ez, mert oly kedvesen és ügyesen mozog a színpadon, hogy a néző feltétlenül megszereti őt. Julia nehéz szerepét tüzte ki magának feladatul jutalomjátékának napján, hogy azt a meleg érzelmet, a mely benne lakozik, tehetségének felhasználása mellett a színpadon is bemutathassa. És a közönség nem is volt irányában hálátlan: elmentek a fiatal művész nő tisztelői mindannyian s meglátszott rajtuk, hogy milyen kedves nekik ez a fiatal leány, a ki Julia nehéz szerepében brillirozott. A virágcsokor és egyéb ajándékok természetesen nem is hiányoztak, a mit Gyurmann Alice méltán ki is érdemelt. (m. e.)

*Családi estély.* A „Budai Polgári Kör“ február hó 18-án, saját helyiségében hangversenyyel egybekötött zártkörű családi estélyt rendezett igen változatos műsorral. Várady-Ábrányi „Rákóczy Rodostón“ című melodramájával nyitották meg a hangversenyt. Dingha Árpád szépen szavalt és Lakner Ilona zongorán, Perényi István gordonkán és Seitl Rezső czimbalmon, igen ügyesen kísérték a melodráma zenéjét. Kellemesen énekelt Kéry Andor „Walters Traumlied“-et. Márkus Aranka operaiskolai növendék „Fidelio“ áriáját énekelt mély érzésű és hatalmas mezzosopran hangjával, a mely számmal annyira elragadta a közönséget, hogy ennek tüntető tapsvihara folytán a „Mignon“ operáriát is el kellett énekelnie. Ugy terjedelmes hangjánál, mint szép alakjánál és tudásánál fogva: máris méltán léphetne a nagy színpadra. Dverls Vilmos is kitüntette magát, énekszámával. A hangversenyszámokat zongorán Ifj. Ábrányi Emil kísérte művészies technikával. Ezután táncz volt, a mely késő hajnalig tartott.

\*

### Székesfővárosi hírek.

A főváros az *Országos Nőképző Egyesület* iskolái segélyezésére évi 4000 frt subventiót szavazott meg.

A Magyar Színház engedélyt kért a Tanácstól, hogy márcz. 15-én délután ingyenes előadást tarthasson a tanuló ifjúságnak. Ez alkalommal az Aranylakodalmot kerülne színre, ha a Tanács az engedélyt megadja.

## VEGYESEK.

**A dán királyoknak** régi törvény szerint felváltva Keresztély és Frigyes nevet kell viselniök. Ezért 385 év óta a királyi hercegeket mindig erre a két névre keresztelik.

**Az eleven megfőzetést** büntetés gyanánt Perzsiában még 1890-ben is alkalmazták az állami jövedelmek megcsönkítői ellen. Hidegvizzel telt óriási üstbe teszik az elítéltet s azután lassanként forralták föl. A kivégzett esontjait intő példaként az adószedők között osztották ki.

## SZERKESZTŐ POSTÁJA.

**K. A. L.** Ujabb küldeménye ugyanazon hibákban leledzik, mint a multkori, van jó gondolat mindenikben, de a hiba mindenikben tulnyomó. A rózsza álma, Álmomban, Epres erdőben, mind a rossz feldolgozás áldozatai. Némi figyelmet kelt a Szandavár és az I. csakhogy ezek meg régi dolgok s nem új köntösben. — **G. D. M.** Köszönjük. — **K. L.** Jók. — **N. S.** A sakk-talányt azért nem adhatjuk, mert a szövege nem érdeklő olvasóinkat (személyes vonatkozásának nem szabad lennie). — **Z. K.** Ezt is besoroztuk. Gyűjtő-iv ment (sok sikert!) — **Többeknek.** Az előfizetők postája annyira igénybe van véve, hogy a legjobb akarattal sem tehetjük, hogy a közleményeket rögtön nyomdába adjuk, amint hozzánk érnek. — **K. J.** Nézze kérjük figyelemmel át a január 15-iki számunk Hölgyek Lapját, ennek még nincs három hónapja! — **M. Gy.** Elfogadható volna tán a „Fenn van a nap“ és a „Hópelyhek“, de jobb feldolgozásban. — **P. P. E.** A nagyobb nagyon hosszú népmese, annak naivitása nélkül. A rövidebb jobb. — **T. K.** Fel fogjuk használni. — **I. J.** urnak. A három hét alatt egyszer van Hölgyek Lapja, és száz meg száz közlemény vár sorra. — **G. Zs.** Így nem lehet. — **H. B.** Sorát ejtjük. — **N. K.** Nem jár díjazással. — **D.** Igen. — **D. Fr.** Önnek is a többeknek adott üzenet szól. — **M. N. I.** A Dal nem jó. A többit besoroztuk. — **D. L.** Közöljük. — **Cs. J.-né.** Talán a Néptanítók Lapja meg tudná mondani. — **K. J.** Nem felel meg. Irt már jobbat is. — **Sz. L.** Jók. *Több kéziratról a jövő számban.*

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.